

**“de Verbinding”
beleidsplan Wmo 2008-2011**

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1. Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2 De Wmo in vogelvlucht	5
2.1. De Wmo in het kort	5
2.2. Kaderstellende rol	5
2.3. Regierol	6
2.4. Wettelijke taken van gemeenten	7
2.4.1. Monitoring, klanttevredenheid en benchmark	8
2.4.2. Verantwoording via beleidscyclus	9
2.5. Keuzes maken	9
Hoofdstuk 3 Keuzes binnen de Wmo	11
3.1. Scenario's	11
3.2. Kaders voortkomend uit een discussie rond de scenario's	11
3.3. De rol van de gemeente bepaalt de visie op de Wmo	12
3.4. Preventie en collectieve voorzieningen	14
3.5. De Wmo is ook een vangnet	14
3.6. De derde spelen: het maatschappelijk middenveld	15
3.7. Conclusie	15
Hoofdstuk 4 Communicatie	17
Hoofdstuk 5 Burger- en cliëntenparticipatie	19
5.1. Omschrijving en aandachtspunten	19
5.2. Betrokkenheid van burgers en cliënten	19
5.3. Waar willen we naar toe	20
Hoofdstuk 6 De doelen en de acties per prestatieveld	21
6.1. Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten	23
6.2. Op preventie gerichte ondersteuning aan jeugdigen die problemen hebben met opgroeien en van ouders die problemen hebben met opvoeden	25
6.3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	27
6.4. Het ondersteunen van mantelzorgers daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.	29
6.5. Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychische probleem en van mensen met een psychosociaal probleem	33
6.6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een	

	beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van het zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.	35
6.7.	Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.	37
	Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.	
	Het bevorderen van verslavingsbeleid.	
Hoofdstuk 7	Financiën	41
	7.1. Onderhandelingsakkoord VNG	41
	7.2. Financiële middelen	41
	7.3. Financiële risico's	42
	7.4. Verwachte kosten van nieuwe taken en ambities	42
Bijlage	1 Overzicht van activiteiten	45
	2 Juridische analyse Wmo	45
	3 Pretatiegegevens Wmo	47
	4 Lijst met afkortingen	51

Voorwoord

Voor u ligt het concept-beleidsplan Wmo 2008-2011 “de Verbinding”.

Mogen wij u uitnodigen om op basis van dit concept met ons in gesprek te gaan of het gesprek te continueren over onze “Wmo ambities”.

De uitgangspunten van de Wmo gericht op het kunnen meedoen voor iedereen zijn voor ons niet nieuw. Het format dat ons door de wet wordt voorgeschreven, de 9 prestatievelden, geeft een extra prikkel om ons nog meer te richten op de samenhang. Het brengt een andere manier van kijken en werken: minder gefocust op doelgroepen, meer op het kunnen meedoen van personen wel of niet verkerend in een kwetsbare positie. We richten ons met de Wmo in prestatieveld 1 op het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Met de andere prestatievelden richten we ons voornamelijk op de ondersteuning van de burgers die in een kwetsbare positie verkeren, vanuit ons doel de kwetsbare positie te verkleinen of op te heffen. Dit doen we door inzage te verwerven in het waarom ervan en het vinden en creëren van mogelijke en noodzakelijke oplossingen.

Verbinden, ontwikkelingen in elkaar schuiven en processen versterken is voor ons de Wmo-uitdaging om te komen tot een sterk en sociaal Geldrop-Mierlo. Daarvoor hebben we al onze partners, dat wil zeggen u allen hard nodig om zodoende samen de kwaliteit van leven van iedere burger te doen toenemen.

Geldrop-Mierlo, september 2007

Hoofdstuk 1

Inleiding

Met dit beleidsplan presenteren we het beleid voor de periode 2008–2011 in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

Dit vierjarige beleidsplan is de eerste stap in een beleidsontwikkeling gedurende de komende jaren. Het hele stelsel wordt gaandeweg ontwikkeld. Per jaar pakken we aan wat het meest noodzakelijk is, wat we kunnen overzien en wat we aankunnen.

In de afgelopen periode zijn al de nodige stappen gezet.

Zo is in augustus 2006 gestart met een belangrijke discussiebijeenkomst met betrokken partijen op basis van de Discussienota En nu...U!

In september 2006 heeft de gemeenteraad de Overgangsverordening voorzieningen Wmo 2007 vastgesteld.

Vervolgens heeft de gemeenteraad in november 2006 de notitie Integraal voorzieningenbeleid vastgesteld.

Ten behoeve van de informatieavond voor de raad in maart 2007 en dit beleidsplan heeft de GGD-Zuidoost-Brabant een onderzoeksrapport uitgebracht. Een kwantitatieve analyse die een 'foto' van de werkelijkheid geeft en gebruikt is als onderbouwing van het vierjaren beleidsplan Wmo. (bijlage)

Tenslotte is in juni 2007 de Wmo-raad als adviesorgaan officieel geïnstalleerd als een belangrijke vorm van participatie.

Bij de totstandkoming van dit beleidsplan is de Wmo-raad om advies gevraagd.

Voorafgaand aan deze nota is met veel mensen gesproken, via formele bijeenkomsten en informeel overleg. Daardoor is er een goed beeld ontstaan van de behoefte en wensen binnen Geldrop-Mierlo op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Dit beleidsplan moeten we zien als een momentopname. De daadwerkelijke maatschappelijke ondersteuning gebeurt niet via plannen en nota's. Ondersteuning wordt gegeven door familieleden, vrienden, burens, verenigingen en waar nodig door professionals. De kunst is om het deze mensen mogelijk te maken de ondersteuning te bieden.

De gevraagde inzet is groot. Dit vraagt een behoorlijke capaciteit van de afdelingen. Op dit moment kan nog niet worden aangegeven of dit binnen de jaarplanning voor 2008 gehaald kan worden. Bij het ontwikkelen van de afdelings-jaarplannen zal worden aangegeven hoe deze opdrachten ingepast worden.

Tijdens de begrotingsbehandeling worden de financiële consequenties voor 2008 aan u voorgelegd en van dekking voorzien voor zover deze nog niet zijn gerealiseerd. Structurele financiële consequenties zijn op dit moment nog niet voldoende onderbouwd en zullen begin 2008 in de voorjaarsnota 2009 aan u worden voorgelegd. Dit sluit aan bij de gefaseerde ontwikkeling om, geheel in lijn met dit beleidsplan, toe te groeien naar de gewenste situatie.

1.1. Leeswijzer

In deze nota wordt in hoofdstuk 1 een inleiding gegeven op de Wmo en wat er tot nu toe al gedaan is. In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de Wmo zelf. In hoofdstuk 3 wordt aandacht besteed aan de kaders en de gehanteerde uitgangspunten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de communicatie en in hoofdstuk 5 op de burger- en cliëntenparticipatie. Hoofdstuk 6 behandelt de afzonderlijke prestatievelden en tot slot wordt in hoofdstuk 7 ingegaan op de financiën die omgaan binnen de Wmo.

Hoofdstuk 2

De Wmo in “vogelvlucht”

2.1 De Wmo in het kort

Meedoen

De Welzijnswet, de Wet voorziening gehandicapten, een deel van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en uit de AWBZ de hulp bij het huishouden en een aantal subsidieregelingen zijn opgegaan in de Wmo. De Wmo is in zijn oorspronkelijke opzet een brede participatiewet die tot doel heeft het meedoen mogelijk te maken voor iedereen.

Compensatieplicht

Mensen met een beperking kunnen rekenen op ondersteuning in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeenten hebben de vrijheid om te kijken welke voorzieningen zij daarvoor inzetten.

Het beoogde resultaat ligt dus vast (zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie), de weg ernaar toe (de voorziening) is nader te bepalen op grond van het beleid dat de gemeente voert.

Bij het vaststellen welke voorzieningen adequaat zijn om zo gewoon mogelijk mee te doen, moet de gemeente rekening houden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de financiële mogelijkheden die iemand heeft om zelf in zijn of haar voorzieningen te voorzien.

Gemeenten moeten burgers met een beperking in staat stellen om:

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

2.2. Kaderstellende rol

Om de bestuurlijke doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten goed te kunnen bepalen, zijn de volgende vragen actueel: Waarom de Wmo? Welke maatschappelijke vragen en welke knelpunten in het overheidsbeleid hebben geleid tot de Wmo? Op welke wijze geeft de Wmo een antwoord op deze vragen? Wat is de besturingsfilosofie van de Wmo?

Het is vanuit bestuurlijk oogpunt van belang de antwoorden op deze vragen te combineren met de concrete invoeringsvraagstukken voor de korte en langere termijn.

De vraag: “Waarom de Wmo?” wordt vaak beantwoord met behulp van de begrippen: ontkooking, gemeentelijke regie, beperking uitgavengroei AWBZ, meedoen en civil society.

Maatschappelijke ondersteuning vereist maatwerk. Dat maatwerk komt tot stand door meer samenhang tussen wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen. De gemeente krijgt de regie om deze samenhang ook daadwerkelijk te realiseren.

De belangrijkste doelstelling van de Wmo is het bevorderen van de maatschappelijke participatie. De Wmo is een participatiewet! Maatschappelijke ondersteuning en dienstverlening staan in het teken van het langer zelfstandig kunnen wonen en participeren (meedoen).

Eén van de (neven)doelstellingen van de rijksoverheid is dat door de Wmo het beroep op intramurale AWBZ voorzieningen afneemt en daarmee de uitgavengroei van de AWBZ wordt beperkt.

De Wmo is er niet zonder slag of stoot gekomen. Er ging een slepend wetgevingsproces aan vooraf. In de Tweede en Eerste Kamer is langdurig gedebatteerd over de invoering en de haken en ogen die aan deze nieuwe wet kleven. Ook belangenorganisaties hebben zich duidelijk in het politieke debat gemengd en hun zorg uitgesproken.

Veel van de discussie had betrekking op de vraag of de rijksoverheid voor de Wmo-operatie wel voldoende financiële middelen uittrok. Maar ook of de verwachtingen van de maatschappelijke krachten in de samenleving wel reëel zijn. Verondersteld werd dat het kabinet de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke ondersteuning over de schutting gooit naar de lokale overheden.

De lokale overheid doet een beroep op de civil society. De civil society is het sociale netwerk om de burger heen. Hier valt veel onder: familie, vrienden, burens. Maar ook maatschappelijke organisaties zoals kerk, de vakbond enz. en vrijwilligersorganisaties, zoals Tafeltje Dekje, de sportvereniging enz.

Met de Wmo krijgen burgers meer eigen verantwoordelijkheid. Zij zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het oplossen van problemen die hen belemmeren bij deelname aan de samenleving. Als dit niet lukt, doen zij een beroep op het netwerk om hun heen, de civil society. De gemeente fungeert in de Wmo als een vangnet. Het beleid is gericht op het versterken van de civil society, zodat daardoor meer problemen en belemmeringen van burgers kunnen worden opgevangen of opgelost. Dit kan door het versterken van samenlevingsverbanden. Bijvoorbeeld door het ondersteunen van mantelzorg of door het stimuleren van vrijwilligerswerk en buurtactiviteiten.

In de samenleving zijn tal van initiatieven gericht op het ondersteunen van mensen. Buddy projecten voor verslaafden, eetpunten voor ouderen, netwerken van ouders met opvoedingsproblemen, logeeradressen van en voor ouders van kinderen met een verstandelijke beperking. Het zijn allemaal initiatieven vanuit de samenleving zelf. Het is een belangrijke opgave om te kijken op welke wijze de gemeente dit soort initiatieven kan ondersteunen. Het ondersteunen van kwetsbare groepen is een belangrijke taak van de gemeente. Faciliteren, investeren, stimuleren, verbinden en ruimte bieden zijn de kernwoorden. Daarbij heeft de gemeente een regierol die vraagt om een andere manier van besturen, waarbij de verschillende partijen hun eigen rol vervullen.

2.3. Regierol

De belangrijkste rol voor de gemeente is het voeren van regie over wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen. Dit betekent initiatief nemen, het faciliteren van ontwikkelingen en partijen aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Om de verschillende regiefuncties op een goede manier gestalte te geven, heeft de gemeente een rol bij het zoeken en creëren van verbindingen en het stroomlijnen en het bewaken van processen. Binnen de Wmo betekent de regierol:

- Regisseur, facilitator, stimulator.
- Het stroomlijnen en het bewaken van processen.
- De activiteiten van de verschillende actoren (gemeente, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, zorgverzekeraars, leveranciers en burgers) op elkaar afstemmen.
- Zorgen voor integraal beleid.
- Ontwikkelingen signaleren en samenbrengen.
- Gemeentelijke doelen nastreven.
- De actoren aanspreken op gemaakte afspraken.

2.4. Wettelijke taken van gemeenten

Hoewel de gemeente straks verantwoording moet afleggen aan de eigen inwoners, zijn er wel een aantal kaders opgesteld waar de gemeente beleid op moet formuleren. Concreet wordt er op 9 zogeheten "prestatievelden" inspanning van de gemeente verwacht. Beleid maken op het terrein van maatschappelijke ondersteuning vergt meer samenhang tussen de activiteiten op de beleidsterreinen en een duidelijk onderscheid tussen algemeen beleid en het beschikbaar stellen van voorzieningen voor individuen.

De 9 prestatievelden zijn:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

Om aan de doelstellingen van de Wmo tegemoet te komen is de gemeente verplicht een 4-jaren beleidsplan Wmo vast te stellen waarin wordt aangegeven:

- wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de negen prestatievelden;
- hoe de gemeente het beleid samenhangend uitvoert;
- hoe de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning in de gaten wordt gehouden;
- hoe de gemeente ervoor zorgt dat de gebruikers van individuele voorzieningen keuzevrijheid hebben;
- op welke wijze de gemeente rekening houdt met de behoeften van kleine doelgroepen;

Naast de inhoudelijke opdracht kent de Wmo een aantal procesverplichtingen:

- de vierjaarlijkse beleidsnota;
- participatie van de burger bij de totstandkoming van beleid;
- formeel adviesrecht over het conceptplan;
- het opstellen van een Wmo-verordening voor de verlening van individuele voorzieningen;
- de horizontale verantwoordingsverplichting (dus aan de burger in plaats van aan het Rijk);
- jaarlijkse rapportage omtrent de klanttevredenheid;
- de verplichting informatie aan te leveren aan het Rijk.

Middels dit voorliggende beleidsplan voor de jaren 2008-2011 wordt voldaan aan de doelstellingen van de Wmo en de procesverplichtingen om een plan vast te stellen wat richting geeft aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen over de maatschappelijke ondersteuning.

Na instemming van de raad volgt een operationele uitwerking, in de vorm van werkplannen per prestatieveld. In deze werkplannen zullen de tijdspaden aangegeven worden, de financiën, en

met wie er wordt samengewerkt.

2.4.1. Monitoring, klanttevredenheid en benchmark

Op basis van artikel 3 van de Wmo moet in het beleidsplan Wmo worden aangegeven welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd.

De volgende maatregelen worden genomen om de kwaliteit te borgen:

- Zoals al aangegeven wordt er een Wmo-monitor opgesteld om de resultaten te monitoren.
- Jaarlijks wordt er een klanttevredenheidsonderzoek gehouden onder de cliënten van de gemeentelijke Wmo-diensten.
- In de overeenkomsten met instellingen waarvan de gemeente diensten -binnen de werking van de Wmo- afneemt worden voorwaarden opgenomen om de kwaliteit te borgen.

De Wmo- monitor

De besturingsfilosofie van de Wmo is kort samen te vatten als: 'Regel het lokaal, horizontaal'.

In de Wmo wordt aan de gemeenten de verplichting opgelegd om op een interactieve manier tot besluitvorming te komen en het beleid op een horizontale manier te verantwoorden. Omdat de gemeente jaarlijks bepaalde gegevens openbaar moet maken, kunnen gemeenten onderling met elkaar worden vergeleken. Op deze manier krijgen burgers en cliënten inzicht in het beleid van hun gemeenten en kunnen de gemeenteraad ter verantwoording roepen.

Het College van B&W van Geldrop-Mierlo heeft ervoor gekozen om haar prestatiegegevens Wmo-breed te verzamelen aan de hand van de ontwikkelde benchmarks van het SGBO. In 2007 doet de gemeente Geldrop-Mierlo samen met 195 andere gemeenten mee aan de basis benchmark. Voor een aantal prestatievelden in de Wmo is gekozen om het gevoerde beleid en de prestaties in de diepte te monitoren. In 2007 is daarom ook besloten deel te nemen aan de modules algemene en individuele voorzieningen en hulp bij het huishouden.

Tevredenheid van burgers

Het is belangrijk dat burgers en vertegenwoordigende organisaties vaker dan eens in de vier jaar hun mening kunnen geven over het Wmo-beleidsplan. Zij moeten hun tevredenheid, knelpunten of wensen over wonen, welzijn en zorgvoorzieningen thuis, in hun wijk of buurt regelmatig kunnen uiten. Beleidsmakers bij gemeenten en bij uitvoeringsorganisaties en politici kunnen dan bepalen waar het aanbod bijgestuurd moet worden.

In overeenstemming met de wet zullen we jaarlijks voor 1 juli de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek over het voorgaande kalenderjaar publiceren. Over de invulling van het tevredenheidsonderzoek overleggen we met de Wmo-raad Geldrop-Mierlo. De eerste publicatie verschijnt in juni 2008.

Waarborgen keuzevrijheid cliënten

Op basis van artikel 3 van de Wmo moet in het beleidsplan Wmo worden aangegeven welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om voor degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend binnen de prestatievelden 2, 5 en 6 keuzevrijheid wordt geboden met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning.

De volgende maatregelen zijn of worden genomen om de kwaliteit te borgen:

- Bij de aanbesteding van de hulp bij het huishouden en de hulpmiddelen is de keuzevrijheid nadrukkelijk meegenomen. Cliënten met huishoudelijke verzorging hebben de keuze uit drie zorgaanbieders of een Persoonsgebonden budget. Mensen die een hulpmiddelen nodig hebben kunnen kiezen uit verschillende modellen.
- Bij de verdere uitwerking van -met name- de prestatievelden 2 en 5 zal deze keuzevrijheid nadrukkelijk worden meegenomen.

2.4.2. Verantwoording via beleidscyclus

Op grond van artikel 9 van de Wmo publiceren Burgemeester en wethouder jaarlijks voor 1 juli over de prestaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning over het voorgaande kalenderjaar. Daarmee legt het college verantwoording af over de resultaten van het beleid en de uitvoering aan de gemeenteraad, de inwoners. Voor inwoners en belanghebbenden is er de mogelijkheid op de verantwoording te reageren. De gemeenteraad kan op basis van deze verantwoording en de reacties die daarop vanuit de samenleving gekomen zijn het beleid aanpassen.

2.5. Keuzes maken

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft door de rijksoverheid een taak opgedragen gekregen. De Wmo biedt kansen, maar ook bedreigingen. Eén van de belangrijkste bedreigingen is het ontoereikend budget dat de overheid voor de uitvoering van de Wmo beschikbaar stelt. Op dit laatste aspect gaan wij in hoofdstuk 7 'Financiën' nader in.

De gemeente Geldrop-Mierlo staat de komende tijd voor veel opgaven, zoals het met de beschikbare Wmo-middelen in stand houden van het huidige voorzieningenniveau. Om druk op de (duurdere) individuele voorzieningen te voorkomen, zal de gemeente stevig inzetten op preventie, het versterken van collectieve voorzieningen en de ondersteuning van mantelzorg.

Hoofdstuk 3

Kaders binnen de Wmo

Visie op de Wmo

Voor de uitwerking van het vierjaren beleidsplan Wmo is het noodzakelijk om een (strategisch) kader op te stellen. Op basis van dit kader kunnen keuzes worden gemaakt voor de komende jaren. Om dit strategisch kader op te stellen is geput uit een aantal bronnen. Om te beginnen start de Wmo niet vanuit een blanco situatie. In het verleden heeft de gemeenteraad besluiten genomen die relevant zijn voor de invoering van de Wmo. Het betreft de volgende documenten:

1. Bestuursprogramma 2006-2010 "Niet alleen halen maar ook brengen" van de gemeente Geldrop-Mierlo (2006)
2. Strategische Visie Geldrop-Mierlo (2007)
3. Plan van aanpak invoering Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Geldrop-Mierlo (2005)
4. Discussienota "En nu.....u!" (2006)

3.1. Scenario's

De Raad voor Maatschappelijke Opbouw (RMO), de adviesraad van het Kabinet en de Staten Generaal voor de sociale verhoudingen in Nederland, heeft drie scenario's ontwikkeld voor visievorming op het terrein van de maatschappelijke participatie. Dit om te voorkomen dat de gemeenten zich uitsluitend richten op operationele zaken. De drie scenario's zijn:

1. *De gemeente aan het roer*: de gemeente die investeert in de zelfredzaamheid van burgers met de nadruk op de ondersteuning van kwetsbare burgers.
2. *Stuurman van je eigen leven*: het individu als uitgangspunt met meer en grotere verantwoordelijkheid.
3. *De burger en zijn verbanden*: centrale rol voor het particulier initiatief.

3.2. Kaders voortkomend uit de discussie rond de scenario's

Aan de hand van de drie scenario's die door de RMO ontwikkeld zijn, en van de hierboven opgesomde kaders, is er binnen de verschillende geledingen discussie gevoerd.

Uit deze discussies kan worden afgeleid dat scenario 3 'de burger en zijn verbanden' voor de gemeente Geldrop-Mierlo het meest passend is. Dit scenario stelt de burger en het particulier initiatief centraal. Burgers maken deel uit van uiteenlopende verbanden zoals de familie, sportvereniging, belangenorganisatie, kerk of patiëntenorganisatie. Het scenario toont aan hoe dergelijke verbanden, meer dan nu het geval is, kunnen worden benut bij de vormgeving van de nieuwe wet. De kern van de zaak is dat burgers worden aangesproken op de verantwoordelijkheid voor zichzelf en de mensen in de omgeving.

De gemeente is er wel altijd verantwoordelijk voor dat een ondergrens van collectieve voorzieningen wordt vastgesteld. Als burgers onder deze grens dreigen te komen, springt de gemeente met (collectieve) voorzieningen bij. Deze ondergrens ligt in de Wmo vast.

In de discussie werd in veel gevallen de kanttekening gemaakt dat de samenleving er nog niet 'klaar voor is' om op elk vlak deze verantwoordelijkheid op te pakken. De gemeente zou hierin in de komende jaren een stimulerende en begeleidende rol moeten spelen.

3.3. De rol van de gemeente bepaalt de visie op de Wmo

Nu de rol van de gemeente duidelijk is, moet een visie op de Wmo ontwikkeld worden. Deze visie dient immers als kader om het vierjaren beleidsplan Wmo vorm te geven.

Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd:

de gemeente gaat ervan uit dat iedere burger verantwoordelijkheid voor en zeggenschap heeft over zijn eigen leven, van kwaliteiten en mogelijkheden. Waar mensen uit de boot dreigen te vallen, neemt de gemeente met de maatschappelijke partners (zorgaanbieders en welzijnsinstellingen) de nodige maatregelen om dat te voorkomen en mensen weer binnenboord te halen. Mensen moeten in een redelijke harmonie met elkaar samenleven, zelfredzaam zijn en zelfstandig kunnen (blijven) functioneren. Preventief beleid moet ontwikkeld worden om uitval van mensen te voorkomen. Kortom: iedereen doet mee!

Op basis van deze uitspraak, worden de volgende visie-elementen geformuleerd:

1. Het Wmo-beleid is voor alle burgers
2. De eigen verantwoordelijkheid van de burger: het bevorderen van zelfstandigheid en participatie. Indien dit niet lukt biedt de gemeente een vangnet aan.
3. Preventie daar waar dit mogelijk is.
4. De vraag van de burger is leidend.
5. Een sobere en doelmatige (en dus houdbare) uitvoering.
6. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
7. collectieve ondersteuning van deelname
8. ruimte voor ideeën en creativiteit van burgers
9. Beleid en uitvoering zijn integraal en naar de burgers toe gericht.

1. Het Wmo- beleid is voor alle burgers

De gemeente werkt aan een samenhangend beleid op het terrein van wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen, waarin mensen zo lang en zo veel mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) functioneren. Het beleid is ook gericht op het versterken van de gemeenschap en de sociale samenhang. Dit voorkomt uitval en sociale uitsluiting. Dit kunnen we doen via de wijk- of dorpsgerichte aanpak. De leefomgeving op wijk- of dorpsniveau moet schoon, heel en veilig zijn.

2. De eigen verantwoordelijkheid van de burger

Er is een balans nodig tussen de eigen verantwoordelijkheid van de burger en de ondersteuning die de gemeente kan bieden. Veel zorg wordt nu door mantelzorgers en vrijwilligers geleverd, zij leveren een belangrijke bijdrage aan de (financiële) houdbaarheid van het Wmo-stelsel. De gemeente wil bevorderen dat mantelzorgers ondersteund worden zodat zij in staat blijven om hun mantelzorg taken te blijven uitvoeren.

Veel burgers hebben te maken met vormen van sociale uitsluiting. Dit kan veroorzaakt worden door tekorten op financieel gebied of op onvoldoende toegang tot voorzieningen zoals onderwijs, huisvesting, zorg en welzijn. Door sociale uitsluiting kan men moeilijker de eigen verantwoordelijkheid nemen. Het beleid moet daarom gericht worden om deze groep burgers wel te bereiken zodat zij op termijn hun eigen verantwoordelijkheid weer kunnen nemen.

3. Preventie daar waar mogelijk

Het doel van de Wmo is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren en deelnemen aan de samenleving. Maatschappelijke 'uitval' of uitsluiting wordt hiermee voorkomen. Het preventieve beleid moet daarom gericht worden op het beïnvloeden van die factoren die kunnen leiden tot maatschappelijke uitval. Voorbeelden van preventief beleid: levensloopbestendig en aanpasbaar bouwen, gezondheidsvoorlichting en sporten, versterken van de sociale samenhang door het bieden van een sociale/welzijnsinfrastructuur.

4. De kern van de vraag van de burger is leidend

De Wmo legt sterk de nadruk op de keuzevrijheid van de burger. De burger moet uit diverse zorgaanbieders kunnen kiezen en heeft ook een keuze in de vorm van de ondersteuning (PGB, in natura of anderszins). Voor de zorgaanbieders en leveranciers betekent dit dat niet langer het aanbod aan producten en dienstverlening centraal staat, maar dat de vraag van de burger centraal staat. Dit betekent voor zowel de gemeente als de zorgaanbieders en welzijnsinstellingen dat meer dan tot nu toe de wensen en behoeften van de burger verkend en geïnventariseerd moet worden. Dit alles echter niet van uit de gedachte "U vraagt wij draaien", maar vanuit de gedachte "Wat is de kern van de vraag en hoe kan de cliënt ondersteund worden in een oplossing?"

5. Een doelmatige en sobere (houdbare) uitvoering

De Wmo legt een behoorlijke financiële druk op de gemeenten. Voor de gemeente is het belangrijk dat de burger ook in de toekomst weet dat er een beroep op ondersteuning kan worden gedaan. Om dat, financieel gezien, te kunnen garanderen is het van groot belang de Wmo op een efficiënte, en reële wijze uit te voeren. Dit betekent geen groots opgetuigde geldverslindende projecten ter ondersteuning, geen overbodige franje bij het bepalen van het gewenste voorzieningenniveau en het zoeken naar creatieve mogelijkheden om zoveel mogelijk andere financieringstromen dienend aan de Wmo te maken. Een mogelijk voorbeeld hiervan is de Wet Werk en Bijstand. Hierdoor hoeft ook op de langere termijn niet in het voorzieningenniveau gesneden te worden. Dit alles is in het belang van de burger.

De gemeente ontwikkelt daarnaast een beleid om de financiële druk op de individuele voorzieningen te verleggen naar collectieve of algemene voorzieningen.

6. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten

De gemeente geeft haar burgers ondersteuning die dit zelf niet kunnen betalen. De gemeente gaat inkomensgrenzen of vermogensgrenzen bij sommige voorzieningen trekken. Dit betekent dat beleid wordt gebaseerd op solidariteit tussen hoge en lage inkomens.

7. De gemeente voorziet in collectieve ondersteuning van participatie waar alle burgers gebruik van maken, inclusief kwetsbare burgers.

Op deze manier wordt beoogd dat belemmeringen bij het deelnemen aan de maatschappij voor een belangrijk deel door de inrichting van de maatschappij zelf wordt opgeheven.

8. Ruimte voor ideeën en creativiteit van burgers

Maatschappelijke ondersteuning wordt met name vormgegeven dóór burgers. Initiatieven vanuit de burgers zelf worden betrokken bij de werkplannen rondom de Wmo, zolang deze uiteraard passen binnen de door het gemeentebestuur vastgestelde kaders. Ook na het ontwikkelen van het vierjaren beleidsplan blijft er ruimte bestaan voor burgers voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven.

9. Beleid en uitvoering zijn integraal en naar de burgers toe

Zowel de beleidsvorming als de uitvoering van het beleid vindt uiteraard niet plaats vanachter het bureau. Er wordt gezocht naar alternatieve methoden om mensen daadwerkelijk te betrekken, te bereiken en te ondersteunen. Daarnaast wordt beleid op een integrale manier vorm gegeven.

De Wmo is voor een deel nieuw voor de gemeente en is volop in ontwikkeling. Er dienen de komende jaren tal van ontwikkelingen te worden ingezet: vraagsturing, bevorderen van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de individuele burger voor zichzelf en zijn omgeving, het ontwikkelen van een preventief en integraal beleid op het terrein van wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen.

De gemeentelijke rol verandert van beheerder, naar regisseur/netwerker/ondersteuner. Medewerkers van de gemeente moeten in deze nieuwe rol "meegroeien" en zich hierin ook (gaan) ontwikkelen.

3.4. Preventie en collectieve voorzieningen

De gemeente voert een preventief beleid om uitval van mensen uit de samenleving te voorkomen. Waar dat te laat is, nemen we maatregelen om mensen weer op de been te helpen. Wij hebben verschillende instrumenten om het sociale beleid van de gemeente waar te maken. Zo ondersteunen wij – als voorbeeld – met onze aanpak van de Wet werk en bijstand met name bij het zoeken naar werk en het behoud van bestaanszekerheid; kortom de economische zelfstandigheid.

We handhaven de leerplicht om voortijdig schoolverlaten van jongeren te voorkomen. Daarmee werken wij aan een algemeen voorwaardenstellend sociaal beleid dat gericht is op versterking van de gemeenschap via met name de wijk- en buurtgerichte aanpak.

Centrale begrippen bij dit sociale beleid zijn onder meer: zelfredzaamheid en eigen initiatief, participatie, integratie, vraaggericht werken en een leefomgeving die schoon, compleet en veilig is. Uit bovenstaande blijkt dat ons bestaande sociaal beleid in tal van opzichten een belangrijke bijdrage levert om iedereen aan onze samenleving te kunnen laten meedoen.

In onze optiek dienen alle burgers gebruik te kunnen maken van goede algemene voorzieningen. Hoe beter het algemene beleid toegesneden is op alle inwoners hoe kleiner de kans op uitsluiting. Hierdoor is de Wmo niet een eenzijdige wet voor kwetsbaren, maar een wet voor iedereen.

3.5. De Wmo is ook een vangnet

Soms zijn de collectieve voorzieningen en preventieve functies niet voldoende om kwetsbare burgers aan onze samenleving te laten meedoen. Indien burgers van de gemeente Geldrop-Mierlo buiten de boot vallen of dreigen te vallen, nemen wij met maatschappelijke partners maatregelen om dat te voorkomen of om mensen weer binnenboord te halen. Zodat zij vervolgens weer zelfstandig kunnen functioneren en hun eigen keuzes kunnen maken. We

zetten ons in om met alle burgers te zorgen dat de samenleving niet versplintert en dat mensen in harmonie met elkaar leven en omgaan.

De gemeente Geldrop-Mierlo vindt het belangrijk dat de kwaliteit van de zorg en de ondersteuning aan haar burgers een goed niveau heeft. Daarbij is aandacht voor preventie van groot belang, omdat we hierdoor het welzijn van burgers kwalitatief sterk kunnen bevorderen en we anderzijds een onnodig beroep op voorzieningen kunnen voorkomen.

Kortom, de Wmo is ook een vangnet.

Voor de compensatie van de beperkingen die mensen ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kent de gemeente voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Uitgangspunt is dat het hierbij gaat om voorzieningen die doeltreffend, doelmatig en afgestemd zijn op de specifieke situatie van de cliënt.

3.6. De derde speler: het maatschappelijk middenveld

De rol van de burger en de gemeente zijn nu helder, maar voor het slagen van de Wmo is nog een derde speler in het veld nodig; het maatschappelijk middenveld

Voor het realiseren van de Wmo-doelstellingen kan het belang van het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven nauwelijks worden onderschat. Instellingen staan midden in de samenleving en kunnen goed duidelijk maken wat er precies aan de hand is. Zij bieden burgers met hun activiteiten tal van mogelijkheden om mee te doen. De instellingen leveren hun diensten direct of indirect aan de klant. Zij werken daarbij nauw samen met andere organisaties. Instellingen bereiken daadwerkelijk geïsoleerde en maatschappelijk kwetsbare burgers. Zij zijn flexibel genoeg om nieuwe vragen van nieuwe doelgroepen aan te kunnen.

Ook het bedrijfsleven zou een belangrijke rol kunnen spelen als het gaat om de ontwikkeling van de lokale samenleving. Bedrijven kunnen meedoen aan het scheppen en in stand houden van een gezond functionerende cultureel-maatschappelijke, sociale en economische omgeving. Dit kan door faciliteiten, kennis, tijd en energie beschikbaar te stellen voor projecten, die dat nodig hebben. Het mes van dit maatschappelijk ondernemen snijdt aan twee kanten. Naast het oplossen van een probleem is er sprake van een positieve PR, gemotiveerd personeel en wellicht nieuwe klanten. Overduidelijk een win - win situatie.

3.7. Conclusie

De Wmo is voor een deel nieuw voor de gemeente en volop in ontwikkeling. Er dienen de komende jaren tal van ontwikkelingen te worden ingezet: vraagsturing, bevorderen van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de individuele burger voor zichzelf en zijn omgeving, het ontwikkelen van een preventief en integraal beleid op het terrein van wonen- zorg, welzijn, werk en inkomen.

De gemeentelijke rol verandert van reactief naar pro-actief. Kwaliteiten als ondernemen, regie voeren en netwerken worden steeds belangrijker. Medewerkers van de gemeente moeten in deze nieuwe rol 'meegroeien' en zich hierin ook (gaan) ontwikkelen. Het lijkt verstandig om als gemeente de eerste jaren de rol van verantwoordelijke en sturende gemeente te nemen om vandaar uit de ontwikkeling naar scenario 3: 'de burger en zijn verbanden' vorm te geven. Daarbij is het belangrijk om voor ogen te houden dan niet alles tegelijkertijd op de schop moet. Rustig aan beginnen en steeds verder uitbouwen.

Hoofdstuk 4

Communicatie

Communicatie

De Wmo is een participatiewet waarmee iedereen te maken heeft. Het gaat om participatie van inwoners, cliënten, aanbieders, bedrijven en buurgemeenten. Bij het ontwikkelen van het meerjarenbeleidsplan Wmo en de verdere uitwerking daarvan is communicatie van cruciaal belang. De communicatie is gericht op zowel interne (collega ambtenaren, commissie-/raadsleden) als externe doelgroepen (professionals, intermediairs, inwoners). Als het gaat om onze inwoners is het zaak om naast massamediale communicatie, mensen zoveel mogelijk op maat te bedienen en dus een communicatiemiddel in te zetten dat past bij de doelgroep. Daarbij gaat specifieke aandacht uit naar mensen met een beperking en laaggeletterden.

De communicatieactiviteiten zijn grofweg te splitsen in:

1. Publiekscommunicatie: informatie verstrekken (gevraagd en ongevraagd) over alle prestatievelden van de Wmo, over het ontwikkelen van het meerjarenbeleidsplan en de uitwerking daarvan per prestatieveld. De publiekscommunicatie richt zich enerzijds op intermediairs/professionals (die daarmee baggage ontvangen om hun achterban/klanten te informeren) en anderzijds op inwoners. We zetten de reguliere communicatiemiddelen van de gemeente in: gemeentepagina, Internetsite gemeente, persbericht(en), kabelkrant(en), brieven, persoonlijke communicatie, nieuwsbrieven (zowel digitaal als op papier), en sluiten aan op het landelijk promotiemateriaal.

2. Participatie: om te komen tot deelname van inwoners, organisaties en instellingen is het zaak gericht communicatieactiviteiten te ontwikkelen en communicatiemiddelen in te zetten. Tevens moeten de participatieprocessen transparant zijn voor alle betrokkenen en geïnteresseerden. Om te komen tot participatie kunnen onder meer de volgende communicatie-instrumenten worden ingezet: informatiebijeenkomsten, paneldiscussies, expertmeetings, debatten, markten etc. Om de participatie transparant te maken, zetten we de reguliere communicatiemiddelen van de gemeente in: gemeentepagina, Internetsite gemeente, persbericht(en), kabelkrant(en), brieven, persoonlijke communicatie, nieuwsbrieven (zowel digitaal als op papier), nieuwsbrieven etcetera.

Het is de bedoeling de communicatiedoelen en de inzet van communicatiemiddelen verder uit te werken in een communicatieplan.

Hoofdstuk 5

Participatie

5.1. Omschrijving en aandachtspunten

Er zal geen begrip zijn dat zo vaak wordt genoemd als “participatie”. Aan de andere kant is er ook geen begrip dat zo verschillend geïnterpreteerd wordt. Het is daarom belangrijk vooraf duidelijk te maken aan elkaar wat er precies mee wordt bedoeld.

- Participatie in de zin dat de Wmo beschouwd wordt als een participatiewet. Het gaat om ‘meedoen’, dit wil zeggen de deelname aan de samenleving, ook door kwetsbare burgers.
 - Burgerparticipatie, hierbij gaat het om de betrokkenheid van burgers en instellingen bij het ontwikkelen van een visie op maatschappelijke ondersteuning in de gemeente en inspraak op het beleid en hun betrokken te houden door terugkoppeling over genomen acties c.q. behaalde resultaten.
 - Cliëntparticipatie, hierbij staat de belangenbehartiging van vragers centraal.

In de Wmo draait het om meedoen. Participatie is voor de gemeente een belangrijk instrument om de Wmo tot leven te brengen, de afstand tussen overheid en burgers te verkleinen en voeling te houden met wat er leeft bij mensen. De Wmo is een wet waarbij de horizontale relaties met de burgers een groter gewicht heeft dan de verticale relatie met de rijksoverheid.

5.2 Betrokkenheid van burgers

Gemeenten moeten belanghebbenden betrekken bij de beleidsvoorbereiding en planvorming van de Wmo. De gemeente Geldrop-Mierlo betreft burgers actief bij het ontwikkelen van beleid. Daardoor bestaan er al tal van waardevolle contacten en overlegverbanden met bewoners, bewonersorganisaties en vertegenwoordigende organisaties en instellingen, waar ook de ideeën over maatschappelijke ondersteuning aan bod komen.

De Wmo beslaat een breed terrein. Belanghebbenden uit alle prestatievelden kunnen deelnemen aan de verdere uitwerking van de wet. Speciaal daartoe is de Wmo-raad Geldrop-Mierlo ingesteld door het college van Burgemeester en Wethouders. Deze raad is een initiatief vanuit het veld. Binnen deze raad is een structuur opgezet die aansluit bij de 9 prestatievelden van de Wmo waarbinnen alle doelgroepen een plek vinden.

De Wmo-raad heeft de volgende functies:

- beïnvloeding van beleid en uitvoering. De mogelijkheid van belanghebbenden om op een collectief niveau meningen, inzichten en ervaringen kenbaar te maken over de praktijk van maatschappelijke ondersteuning. Immers een van de uitgangspunten van de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor de (sociale) omgeving. Juist vanuit die verantwoordelijkheid moet de burger ook invloed op het gemeentelijke beleid kunnen uitoefenen.
- kwaliteitsinstrument, waar het gaat om voortdurende verbetering van dienstverlening. Burgers en cliënten worden erkend als ervaringsdeskundigen en dus is hun mening en de mate van tevredenheid over beleid en uitvoering graadmeter.
- legitimering van beleid en uitvoering. Hierbij gaat het om meting van het draagvlak voor het beleid en de uitvoering. Maatschappelijke ondersteuning betreft immers aanwending van publieke middelen en is als zodanig een politiek onderwerp.

In het Wmo jaarverslag moet de gemeente aangeven hoe zij zich heeft overtuigd van de behoefte van kleine doelgroepen (zoals (ex) psychiatrische cliënten, verslaafden en gedetineerden). Kenmerkend voor de Wmo is het sturingsmodel van horizontalisering: de gemeente legt, via bovengenoemd jaarverslag, aan de lokale samenleving ook verantwoording af door de bereikte resultaten te presenteren. Gemeenten moeten deelnemen aan de landelijke benchmark opdat burgers de resultaten van hun eigen gemeente kunnen vergelijken met andere gemeenten. Ook moeten gemeenten jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek houden. Voor dit onderzoek zijn extra middelen, verdisconteerd door de Rijksoverheid in de uitvoeringskosten.

5.3. Waar willen we naar toe

Kort termijn

Procesafspraken uitwerken met de Wmo-raad.

Inventarisatie van de behoefte 'kleine doelgroepen' (zoals (ex) psychiatrische cliënten, verslaafden en gedetineerden) en op welke wijze de behoefte van deze doelgroepen kunnen worden geïnventariseerd.

Lange termijn

De Wmo is een participatiewet en doet een beroep op alle inwoners (civil society). Cultuuromslag wil de gemeente bereiken door een brede participatie bij het tot stand komen van beleid en door ruimte voor burgerinitiatieven.

Ontwikkelen van vernieuwende vormen van participatie.

Hoofdstuk 6

De doelen en de acties per prestatieveld

In dit hoofdstuk worden de verschillende prestatievelden uitgewerkt. Per prestatieveld wordt een aantal aandachtspunten weergegeven. Deze punten komen voort uit de volgende stukken:

1. *Een overzicht van kwantitatieve gegevens*

De GGD Zuidoost Brabant heeft per prestatieveld een overzicht en analyse gemaakt van de bestaande gegevens. Dit rapport 'Wmo in cijfers' is als onderlegger van deze beleidsnota bijgevoegd.

2. *Een inventarisatie van het huidige beleid*

Op basis van intern overleg is door de gemeente een inventarisatie van het huidige beleid gemaakt.

3. *Themabijeenkomsten met burgers en instellingen*

Vanuit de diverse themabijeenkomsten zijn door burgers en instellingen diverse knel- en verbeterpunten aangereikt.

4. *De visie op de Wmo*

De in de inleiding gegeven visie op de Wmo geeft richting aan de discussie en betekent op sommige beleidsterreinen een breuk met het verleden.

De afzonderlijke prestatievelden worden uitgewerkt in een jaarplanning. Hier zal dan nader ingegaan worden op de werkvorm, de trekker, de betrokken organisaties en de facering, de uitwerking en het tijdspad. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is hoe groot de inzet per prestatieveld zal zijn en of dat dit binnen de jaarplanning voor 2008 gehaald kan worden zal bij het opstellen van de afdelings-jaarplannen worden aangegeven hoe deze opdrachten ingepast worden.

6.1. Prestatieveld 1.

Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten.

Sterke wijken en aantrekkelijke kernen.

Het is van belang dat bewoners in een prettige en veilige omgeving wonen en tevreden zijn over hun contacten met medebewoners. Ze helpen zelf naar vermogen mee om de leefbaarheid en het samenleven in hun wijk te bevorderen.

Bewoners moeten gebruik kunnen maken van (eenvoudige) zorg- en welzijnsdiensten, thuis, in de buurt of in de kern, afhankelijk van de te verlenen dienst.

In dit prestatieveld gaat het om het wonen in een prettige en veilige omgeving met de mogelijkheid om (thuis, in de buurt of in de kern) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijnsdiensten. Het spreekt vanzelf dat het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid raakt aan andere domeinen als wonen, ruimtelijke ordening, veiligheid en sociaal economische omstandigheden.

Om de leefbare woonomgeving zodanig vorm te kunnen geven dat het de sociale samenhang bevordert, is de inzet van de bewoners zelf van belang. Een leefbare woonomgeving heeft geen vaste vorm, maar wordt vooral bepaald door de bewoners zelf. De gemeente zoekt bij de uitwerking van dit onderwerp aansluiting bij initiatieven van de bewoners. Daar waar nodig stimuleert de gemeente dergelijke initiatieven om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

Uitgangspunt van dit prestatieveld is "civil society". Hier ligt de basis voor het realiseren van resultaten op vrijwel alle overige prestatievelden. Het versterken van de onderlinge samenhang en betrokkenheid creëert draagvlak om invulling te geven aan vrijwilligerswerk of mantelzorg. Leefbaarheid en sociale samenhang gaan iedereen (burger, instanties, verenigingen e.a.) aan. Iedere inwoner is vanuit de eigen rol (potentieel) betrokkene.

Dit prestatieveld komt vooral tot uiting bij de volgende beleidsterreinen: buurt gericht werken; burgerparticipatie, accommodatiebeleid, gemeentelijk subsidiebeleid, sportbeleid, kunst en cultuur, vrijwilligersbeleid, jeugdbeleid, de brede schoolontwikkeling, het lokaal gezondheidsbeleid, het economisch beleid, ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting en het veiligheidsbeleid.

Stand van zaken

In het coalitieprogramma wordt de leefomgeving als belangrijk speerpunt genoemd. In 2007 is gestart met het pilotproject Woon- en Leefomgeving. De projectopdracht is het opzetten van buurtgericht werken door middel van o.a. het aangaan van buurtcontracten en het structureel inbedden van buurtgericht werken in de organisatie. Op dit moment loopt het project in twee buurten(pilots) een in Geldrop en een in Mierlo.

Belangrijke elementen in de projectopdracht zijn:

- De buurt als sociale eenheid en aangrijpingspunt;
- Behoeften en kwaliteiten van bewoners als uitgangspunt;
- Resultaatgerichte afspraken tussen bewoners, gemeente en belangrijke ketenpartners;

Daarnaast wordt in onze gemeente in oktober 2007 gestart met een proefproject Woon-begeleiding. Woonbegeleiding richt zich op een op maat gerichte intensieve begeleiding van personen om uithuiszetting door woonoverlast te voorkomen of om personen onder begeleiding

nieuwe woonruimte aan te bieden. Nadat de gemeenteraad geld beschikbaar heeft gesteld voor het proefproject zijn de mogelijkheden verder onderzocht en is door de BWI een projectplan opgesteld.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Uitbreiden van het pilot-project Woon- en leefomgeving over de gehele gemeente voor die buurten die dat willen uitrollen.

Ontwikkelen van het accommodatiebeleid.

Herijken van het subsidiebeleid en met name de aandacht richten op het bevorderen van activiteiten en ontmoetingsmomenten in de wijk.

Herijking kunst- en cultuurbeleid.

Lange termijn

Herijking van het totale pakket van gemeentelijke plannen en beleid die van invloed zijn op de woon- en leefomgeving.

Verdere integratie van de sociale, economische en fysieke pijler van het wijkgericht samenwerken.

6.2. Prestatieveld 2.

Op preventie gerichte ondersteuning aan jeugdigen met problemen met opgroeien en aan ouders met problemen met opvoeden.

Jeugd en preventie

Jongeren moeten alle kansen krijgen zich te ontwikkelen. Ze mogen daarbij geen achterstand oplopen door bijvoorbeeld uit te vallen in het onderwijs. Om dat te bereiken informeren en adviseren we jeugdigen en hun ouders en bieden we hen lichte vormen van ondersteuning en verwijzing naar een passend aanbod. We signaleren vroegtijdig problemen en stimuleren actief burgerschap.

Het prestatieveld heeft betrekking op de in de gemeente wonende jeugdigen en hun ouders bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden.

In dit prestatieveld gaat het om 5 functies waarvoor de gemeente verantwoordelijk is:

- informatie en advies aan jeugd en ouders/ verzorgers
- (vroegtijdige) signalering van problematiek
- verwijzing naar passend aanbod
- aanbod van licht pedagogische hulp
- het coördineren van zorg.

De ontwikkeling van preventief jeugdbeleid aan de hand van de genoemde functies is het gevolg van de invoering van de Wet op de Jeugdzorg en past naadloos in het Wmo- ontwikkelingstraject.

De Wmo biedt vooral kansen voor een meer samenhangende benadering van meervoudige gezinsproblematiek, met daarbij een behoorlijke portie bemoeienis.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

Een veilige leefomgeving is een voorwaarde om op te groeien tot een zelfstandige, volwassen en verantwoordelijke burger (prestatieveld 1). Er ligt een relatie met prestatieveld drie omdat de gemeente adequate en eenduidige informatie en voorlichting verstrekt over op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en opvoedingsondersteuning gericht naar ouders. Jongeren nemen deel in de algemene voorzieningen die in de gemeente voorhanden zijn zoals gezondheidszorg, vervoer, gemeenschapsvoorzieningen e.d. (prestatieveld 5). Een relatie met de prestatievelden 6, 7, 8, 9 ligt er bij problematiek met handicaps, met huiselijk geweld, met geestelijke gezondheid, huisvesting en met verslaving.

Naast jongeren en hun ouders/opvoeders hebben de gemeente (o.a. kinderopvang, consultatiebureau, basis en voortgezet onderwijs) de provincie (verantwoordelijk voor de jeugdzorg), verenigingen, de GGD, Halt, Novadic-Kentron (verslavingsproblematiek), de Bwi (schoolmaatschappelijk werk, jongerenwerk, JPP, Amw bij opvoedingsondersteuningsproblemen) en kerken een relatie met de jeugd.

De doelgroep van het gemeentelijk jeugdbeleid is de lokale bevolking in de leeftijdscategorie van 0 tot 23 jaar.

Het jeugdbeleid wordt uiteraard niet voor deze gehele groep geformuleerd, maar voor leeftijdscategorieën:

0-4 jaar	Baby/ peuter	De voorschoolse periode
5-12 jaar	Schoolgaand kind	Basisschool
13-17 jaar	Tiener	Voortgezet onderwijs
18-23 jaar	Jong volwassene	Arbeid/ onderwijs

Dit prestatieveld komt vooral tot uiting bij de volgende beleidsterreinen: peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, gemeentelijk jeugd- en onderwijsbeleid, leerplicht, lokale educatieve beleidsagenda, lokaal gezondheidsbeleid en de brede schoolontwikkeling

Stand van zaken

In 2005 is de nota jeugdbeleid "Groeien" van de gemeente Geldrop-Mierlo vastgesteld.

Hierin is een tiental aanbevelingen genoemd. In 2007 is de vertaling van de nota groeien; het werkplan "groeien" vastgesteld door het college.

Daarnaast heeft de gemeenteraad als speerpunt voor de komende jaren aangemerkt: het verbeteren van de ondersteuningsstructuur voor het organiseren van activiteiten in de vrije tijd waar de jongeren van 12 tot en met 18 jaar behoefte aan hebben.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Aansluiten bij de aanbevelingen van "Operatie Jong" duidelijke verantwoordelijkheden, minder betrokken partijen, betere informatie-uitwisseling, bundelen van financieringsstromen, terugdringen van onnodige bureaucratie en het versterken van toezicht.

(* samenwerkingsverband van de ministeries van VWS, OCW, Justitie, SZW en BZK, VROM en Financiën die de samenhang in het jeugdbeleid wil versterken en samenwerking tussen departementen, mede-overheden en instellingen wil verbeteren)

Met de instellingen binnen de jeugd(gezondheids)zorg en jeugdbeleid een visie-ontwikkelen voor een sluitende keten in het jeugdbeleid/leerplicht

Een andere invulling geven aan de functie informatie en advies te bereiken door de opzet van een centrum Jeugd- en Gezin.

Invoering signaleringssysteem Zorg voor Jeugd.

Lange termijn

Ontwikkelen en implementeren van een nieuw kader Jeugdbeleid 2010 tot 2014

6.3. Prestatieveld 3.

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Informatie in gemeente en wijk

Om vragen van burgers over wonen, zorg en welzijn te beantwoorden zal er een centrale informatie- en adviesvoorzieningen moeten zijn naast regelmatige publicaties in de media.

Het Loket van A tot Z is een centraal punt voor dienstverlening van de Wmo. Het is de plek waar informatie, advies, de toegang en bemiddeling naar dienstverlening samen komen. Een verankering van het loket met een brede opzet vanuit de optiek van de burger, biedt de mogelijkheid om integrale ondersteuning tot stand te brengen.

Informatievoorziening heeft in onze optiek betrekking op het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning. Met “geven van informatie en advies” bedoelen we activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het gaat hierbij om algemene voorzieningen en om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

De gemeente laat zich daarbij leiden door de “één loket gedachte”: een burger hoeft in principe maar éénmaal naar een loket te komen om over het brede scala van voorzieningen de nodige informatie te krijgen, indien nodig voorzien van cliëntondersteuning.

Geldrop-Mierlo gaat uit van het principe “van smal naar breed”. Eerst zorgen dat klanten op een zo eenvoudig mogelijke wijze bij de gemeente een aanvraag en indicatieverzoek kunnen indienen voor voorzieningen gehandicapten en hulp bij het huishouden. Natuurlijk zal daar waar nodig informatie en advies verstrekt worden.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

Met de doelstelling van dit prestatieveld is tevens samenhang tussen de verschillende prestatievelden van de Wmo een gegeven en raakt daarmee alle prestatievelden.

Dit prestatieveld strekt zich uit over het gemeentebreed beleid op het terrein van Welzijn, Wonen, Zorg, Werk en Inkomen. Alle inwoners van de gemeente Geldrop-Mierlo behoren tot de doelgroep van dit prestatieveld.

Stand van zaken

Binnen de gemeente Geldrop-Mierlo zijn er twee loketten actief. Er wordt een brede invulling gegeven aan de functie lokaal loket: de cliënt kan met vrijwel elke vraag terecht. Samen met de cliënt zal worden gezocht naar antwoorden op zijn of haar vragen.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Een Wmo loket; zowel digitaal, fysiek, telefonisch als bij mensen thuis.

Uitbreiding van de cliëntondersteuning.

Verdere afstemming tussen verschillende vormen van cliëntondersteuning zoals Maatschappelijk Werk, MEE, Sociaal Raadslieden.

Vorming van een nieuwe afdeling Publiekszaken.

6.4. Prestatieveld 4.

Het ondersteunen van mantelzorgers daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.

Actief burgerschap

Inwoners moeten het vanzelfsprekend vinden zich in te zetten als vrijwilliger voor medebewoners en voor de samenleving. Ook bedrijven kunnen een substantiële bijdrage leveren aan de lokale samenleving. Mantelzorgers moeten actief ondersteund worden. Aan vrijwilligers wordt ondersteuning geboden.

Mantelzorg omschrijven wij als langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de “civil society”. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen “meedoen” vorm, maar draagt ook bij aan het ‘meedoen’ van kwetsbare groepen.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

Het prestatieveld 1 -sociale samenhang en leefbaarheid- is onmiskenbaar gerelateerd aan vrijwilligerswerk.

Dit gaat ook op voor het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met enigerlei beperking (prestatieveld 5). De ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligerswerk houdt verband met het verstrekken van informatie en advies (prestatieveld 3). Dit prestatieveld strekt zich ook uit tot de prestatievelden 7, 8 en 9; opvang voor mensen met problemen, openbare geestelijke gezondheidszorg en zorg voor mensen met een verslaving. Dit prestatieveld komt vooral tot uiting bij de beleidsterreinen vrijwilligerswerk en

mantelzorg. De relatie met bijna alle andere prestatievelden onderstreept het belang van mantelzorg en vrijwilligerswerk voor de lokale samenleving.

Stand van zaken Mantelzorgondersteuning

De ondersteuning van mantelzorgers was tot voor kort een verantwoordelijkheid van het Zorgkantoor. Met de invoering van de Wmo is deze taak bij de gemeente neergelegd.

In 2006 heeft de gemeente de werkgroep “Lokaal Gezondheidsbeleid Geldrop-Mierlo” de opdracht gegeven in beeld te brengen hoe de situatie er op dit moment uit ziet, wat de knelpunten zijn, maar vooral welke kansen en mogelijkheden er zijn om de mantelzorgondersteuning in Geldrop-Mierlo te versterken. Het rapport “Mantelzorg in Geldrop-Mierlo nu en in de toekomst” zal in 2007 zijn afronding krijgen.

Geldrop-Mierlo en de gemeente Nuenen hebben gezamenlijk een Steunpunt mantelzorg. Gelden voor dit steunpunt kwamen uit de CVTM-regeling (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorgondersteuning). Dit is één van de AWBZ-subsidieregelingen die overgekomen is naar de Wmo.

Daarnaast kent de gemeente Geldrop-Mierlo een centraal meldpunt vrijwillige thuishulp. Voor dit meldpunt kwamen de gelden eveneens uit de CVTM-regeling.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

De uitkomsten van het rapport “Mantelzorg in Geldrop-Mierlo nu en in de toekomst” meenemen in het herijken, herformuleren en intensiveren van het te ontwikkelen beleid voor de mantelzorger

Met de gemeente Nuenen afspraken maken over het te ontwikkelen beleid ten aanzien van het Steunpunt mantelzorg.

Ondersteuning realiseren voor mantelzorgers en vrijwilligers op het hele terrein van wonen, welzijn, werk en zorg.

Uitbreiden van respijtzorg (verzamelbegrip voor voorzieningen die tijdelijk, beroepsmatig of vrijwillig de mantelzorg overnemen).

Lange termijn

Het realiseren van een goede sociale infrastructuur waar zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid een belangrijke plaats innemen.

Vrijwilligersbeleid over de volle breedte realiseren en vrijwilligersprojecten en –initiatieven stimuleren.

Relatie leggen met de Wet werk en bijstand (Wwb) door rekening te houden met de positie van mensen in de bijstand die mantelzorg verlenen. Bijvoorbeeld door kinderopvang te faciliteren of tijdelijke ontheffing van sollicitatieplicht. Hiermee verbreedt de gemeente haar voorbeeldfunctie als werkgever naar het domein van de sociale zekerheid.

Vrijwilligerswerk in te zetten in het reïntegratietraject naar betaald werk (Wwb).

Stand van zaken Vrijwilligersondersteuning

In het coalitieprogramma 2006-2010 is opgenomen dat er een stimuleringsbeleid opgezet moet worden met als doel het werven en vasthouden van vrijwillig kader voor verenigingen en instellingen. Hiervoor heeft de gemeente met ingang van 2007 structureel € 20.000,- beschikbaar gesteld. Het ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties is de taak van het steunpunt vrijwilligerswerk van de BWI.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Starten voor 2007 met een viertal projecten:

- Vrijwillige inzet: goed geregeld (zelfevaluatie voor vrijwilligersorganisaties).
- Project Jong leert oud uitvoeren. Het gaat om de deelname van jongeren aan vrijwilligerswerk te vergroten; ouderen functioneren zelfstandiger door meer kennis van e-mail en internet).
- Werven van nieuwe vrijwilligers voor de thuiszorgorganisaties (wervingscampagne)
- Algemene Vrijwillige Hulpdienst (een soort klussendienst waardoor mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen).
- Opzetten systemen voor burenhulp.

Lange termijn

Ontwikkelen en implementeren van een nieuw kader Vrijwilligersbeleid.

6.5. Prestatieveld 5

Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Beperkingen zijn geen handicap om mee te doen

Mensen met beperkingen moeten volwaardig kunnen meedoen aan en in onze samenleving. Daarom streven we er naar dat op wijkniveau de situatie voor mensen met beperkingen verbeterd ten aanzien van huisvesting, acceptatie en participatie, toegankelijkheid, zorg- en welzijnsdiensten en het voorkomen van sociaal isolement.

Het gaat in dit onderdeel om algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoeft de maatregel dus niet uitsluitend gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om een breed scala van mogelijke maatregelen. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals de bibliotheek en de zalen. Ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief - of sportief karakter voor de specifieke doelgroepen is een voorbeeld.

Bij participatie aan de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van die samenleving.

Het van te voren nadenken over de gebruiksmogelijkheden voor mensen met beperkingen noemen we "inclusief beleid"; beleid waarbij in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan vooral met de verschillen tussen mensen met en zonder beperking

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

Dit prestatieveld kenmerkt zich door het collectieve karakter van de voorzieningen die getroffen moeten worden. Hierdoor bestaat een nauw verband met prestatieveld 1: leefbaarheid. De versterking van de civil society komt hierin ook terug; bijvoorbeeld dat alleen met het realiseren van fysieke bereikbaarheid niet gezegd is dat daarmee deelname aan activiteiten door mensen met beperkingen verzekerd is.

In termen van het denken in inclusief beleid houdt dit in dat het een vanzelfsprekendheid is om (uitdagende) activiteiten te organiseren waaraan in principe iedereen deel kan nemen.

Door het collectieve karakter is de gemeente (naast regisseur) een van de spelers binnen dit prestatieveld. Anderen zijn jeugd- en jongerenwerk, woningbouwvereniging, vluchtelingenwerk, onderwijs, maatschappelijk werk tot gehandicaptenplatform, GGD, dorp- en wijkraden en wijkgerichte samenwerkingsverbanden tot verenigingsleven.

Dit prestatieveld komt tot uiting op de beleidsterreinen toegankelijkheid openbare ruimte, levensloopbestendig en aanpasbaar bouwen, ouderenbeleid, subsidiebeleid, accommodaties, jeugd- en jongerenwerk en onderwijsbeleid.

Stand van zaken

Door het Geldrops Platform Gehandicaptenbeleid is in het verleden een onderzoek gedaan naar de Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) in Geldrop. Echter dit onderzoek is nooit verder uitgewerkt/actie op ondernomen. Er is geen BTB- regeling. Wel is er een gehandicaptenbeleidsplan dat door het college is vastgesteld.

Daarnaast worden voorbereidingen getroffen om in 2007 een prestatieafspraken met een van de

belangrijke ketenpartners te kunnen afsluiten n.l. de woningbouwverenigingen.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Visies op wonen, inrichting omgeving, toegankelijkheid, bruikbaarheid en welzijn bijeen brengen en integraal en inclusief beleid entameren voor alle doelgroepen.

Bij nieuwbouw, voor zover dat door de gemeente afdwingbaar is, als basiseis neerleggen dat voldaan wordt aan het basispakket van het woonkeur.

Algemene voorzieningenniveau bestendigen en waar mogelijk verbeteren.

In 2007 de opstart maken met het afsluiten van prestatieafspraken met een van de belangrijkste ketenpartners n.l. de woningbouwverenigingen op de rol.

Lange termijn

Onderzoek doen naar toepassing van technologische ontwikkelingen om algemene voorzieningen en voorzieningen op maat in huis aan te bieden in het kader van zelfstandig blijven wonen.

6.6. Prestatieveld 6:

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychische probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van het zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Individuele verstrekkingen

Als burgers optimaal aan de samenleving willen deelnemen, moeten zij zo lang mogelijk op een goede manier zelfstandig kunnen wonen en in staat zijn andere burgers te ontmoeten. Samen met andere organisaties willen wij er voor zorgen dat de daarvoor noodzakelijke voorzieningen snel en goed worden verstrekt.

De gemeente dient mensen met beperkingen op vier nader in de wet bepaalde leefgebieden (huishouding, woning, vervoer en sociaal contact) te compenseren. Het gaat om het bereiken van een resultaat. Het wettelijk compensatiebeginsel biedt de mogelijkheden om nieuwe arrangementen op het gebied van wonen, welzijn en zorg te ontwikkelen. Voor de gemeente ligt hier ook de uitdaging. Daarbij gaat het onder meer om het leggen van dwarsverbanden tussen verschillende initiatieven, creatieve verbindingen zoeken en het vergroten van het organiserend vermogen van iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de Wmo.

In dit prestatieveld staat het bieden van maatschappelijke ondersteuning aan mensen met een beperking centraal. Dat individuele gebruikskarakter betekent overigens niet dat de gemeente het verlenen van die voorzieningen niet op collectieve wijze kan vormgeven. De individuele voorzieningen worden geregeld in een Verordening maatschappelijke ondersteuning en de bijbehorende beleidsregels. In deze verordening zijn de voorzieningen uit de voormalige Wet voorzieningen gehandicapten en de hulp bij het huishouden opgenomen.

Een meer overkoepelend thema heeft betrekking op de vraag of het gemeentelijk bijzonder bijstandsbeleid Wmo-proof is. Immers dit beleid is ontwikkeld vóór de komst van de Wmo. De vraag is of dit beleid met de komst van de Wmo bijstelling behoeft. Alhoewel strikt gezien de lokale sociale zekerheid niet onder de Wmo valt, kan hieraan niet worden voorbij gegaan.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

In de gemeente Geldrop-Mierlo neemt de vergrijzing (net zoals in andere delen van Nederland) de komende jaren toe. Het ligt voor de hand dat er sprake zal zijn van een toenemende behoefte aan zorg. De vraag om en inzet van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4) zal oplopen.

De bereidheid om zich vrijwillig in te zetten voor anderen hangt weer nauw samen met het terrein van de civil society (prestatieveld 1).

Een link met prestatieveld 3 bestaat er omdat de gemeente gehouden is om cliënten te informeren, te adviseren en te ondersteunen bij hun zoektocht naar compensatie.

Een toenemende behoefte aan zorg betekent dat er meer druk komt te staan op het beschikbare budget. Dit kan inhouden dat -om een acceptabele en haalbare uitvoering van de compensatieplicht te behouden- in voorkomende situaties collectieve voorzieningen (prestatieveld 5) als voorliggend ten opzichte van een individuele voorziening moeten worden aangemerkt.

De gemeente is naast regisseur ook inkoper van zorg. Andere spelers zijn zorgaanbieders, indicatieorganen, de Wmo-raad, professionele welzijnsinstellingen als de BWI en wijkgerichte samenwerkingsverbanden.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Geldrop-Mierlo heeft voor het jaar 2007 een overgangsverordening, een verstrekkingenboek en een besluit maatschappelijke ondersteuning vastgesteld.

Waar willen we naar toe

Korte termijn

Een verordening die aansluit bij de eigen gemeentelijke keuzes in de Wmo ten aanzien van de algemene voorzieningen en de invulling van individuele voorzieningen.

Inkomensafhankelijkheid in de eigen bijdrageregeling, die aansluit bij de financiële draagkracht van de gebruikers.

Lange termijn

Onder de gebruikers van de individuele voorzieningen een tevredenheidsonderzoek houden.

6.7. Prestatieveld 7

Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Prestatieveld 8

Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9

Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Aandacht voor bijzondere groepen

Steeds meer mensen kunnen zichzelf onvoldoende redden. Wij willen echter een tweedeling in de samenleving voorkomen. Daarom ondersteunen we mensen met problemen om hun beperkingen te compenseren en talenten te benutten. Tegelijk willen we de samenleving voorbereiden op het samenleven met “bijzondere groepen”, met zo min mogelijk overlast en onveiligheid.

Maatschappelijke opvang (prestatieveld 7) omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Vrouwenopvang het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten valt onder prestatieveld 7.

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg (prestatieveld 8) wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als wat in de Wet collectieve preventie volksgezondheid nu hieronder wordt verstaan. Het gaat hier om: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg. En het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen. Maar ook het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen wordt niet in de Wmo ondergebracht. Dit is expliciet uitgezonderd van de Wmo.

Ambulante verslavingszorg (prestatieveld 9) doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving.

Maatschappelijk herstel

In de intramurale voorzieningen van maatschappelijke opvang, de GGZ en de verslavingszorg verblijven veel cliënten tijdelijk. Het beleid in de maatschappelijke opvang is de laatste tijd veel meer op doorstroom gericht; doorstroom naar lichtere woon- en begeleidingsvormen en indien mogelijk uiteindelijk doorstroom naar zelfstandig wonen. Dit proces van transitie naar de hoogst haalbare vorm van wonen en naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan heet *maatschappelijk herstel*.

Een deel van de cliënten zal bewust kiezen voor een voortzetting van het wonen in de stad Eindhoven. Bijvoorbeeld omdat ze daar hun vrienden en kennissen en hun dagbesteding hebben of omdat ze liever in de stad wonen dan in een andere gemeente. Een deel van de cliënten voelt er mogelijk meer voor om terug te keren naar de gemeente van herkomst. Cliënten kunnen dan idealiter weer een beroep doen op hun oude sociale steunsysteem. Dat zal hun herstelproces in de regel vergemakkelijken en hun zelfredzaamheid vergroten.

Het is van groot belang dat aan cliënten de mogelijkheid wordt geboden om zich na een verblijf in de maatschappelijke opvang of andere residentiele voorzieningen of na detentie weer in de gemeente te vestigen. Daartoe willen we de afstemming verbeteren met het gespecialiseerde bovenlokale aanbod en het aanbod van de lokale zorgnetwerken.

Als ze willen gaan wonen, is er vanzelfsprekend voldoende huisvesting nodig, hetgeen een taak is voor woningcorporaties in samenspraak met de gemeente. Als het zover is dat de cliënt gaat verhuizen is het wenselijk dat de intramurale voorziening de lokale contactpersonen van het lokale zorgnetwerk attenderen op de vestiging van cliënten in hun gemeenten of wijk en er zonodig een overdracht plaatsvindt. Want het is van belang dat ze bij hun terugkeer naar de gemeente terug kunnen vallen op een goed georganiseerde lokale maatschappelijke ondersteuning. Nazorg is immers een lokale OGGZ-taak.

Samenhang met andere prestatie- en beleidsvelden

De prestatievelden 7, 8 en 9 staan onderling met elkaar in verbinding. Maatschappelijke opvang kan het gevolg zijn van problematieken die zich voor doen op het terrein van (psychische) gezondheid. Maar ook als gevolg van relatie en/of verslavingsproblematiek.

In principe kunnen de prestatievelden in meer of mindere mate de overige prestatievelden raken. Bijvoorbeeld in leefbaarheid en sociale samenhang als er sprake is van burenoverlast als gevolg van verslavingsproblematiek. Ook is het van belang dat de gemeente haar burgers informatie verstrekt over maatschappelijk opvang, OGGZ en verslavingszorg. Maar ook werkt aan preventie van problemen zoals het voorkomen van overmatig alcohol en drugsgebruik onder jongeren (prestatieveld 3). Binnen de OGGZ zijn veel mantelzorgers actief (prestatieveld 4). Door het beschikbaar maken van algemene (prestatieveld 5) en individuele voorzieningen (prestatieveld 6) creëert de gemeente mogelijkheden om mee te kunnen doen.

Stand van zaken

Door de GGD is in 2006 in opdracht van de gemeente Geldrop-Mierlo een rapport opgesteld over de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg binnen deze gemeente. Als speerpunten komen hierin naar voren huiselijk geweld, woonbegeleiding en bemoeizorg. Met betrekking tot huiselijk geweld is in 2006 al een afzonderlijke notitie verschenen met als advies aansluiting op het regionale meldpunt huiselijk geweld.

De centrumgemeente Eindhoven heeft de startnotitie opgesteld "ontwikkeling Stedelijk Kompas Eindhoven". In navolging van de G4 hebben de 43 centrumgemeenten de wens geuit te komen tot een (regionaal) plan van aanpak gericht op investeringen in preventie, ketensamenwerking en uitstroom van langdurig zorgafhankelijke, verkommerden en verloederde personen. De centrale doelstelling is om in 2013 de hele doelgroep onder dak, in zorg en op traject te hebben.

Eind 2007 zal deze notitie volgens aangegeven tijdspad besproken worden met de regiogemeenten.

In augustus 2007 is een start gemaakt met het project "coördinatie en afstemming tussen (centrum- en regio-)gemeenten op de prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo". Het gaat om een wederzijds proces tussen centrum- en regiogemeenten; de coördinatie moet nadrukkelijk aansluiten bij de bestaande, reeds opgebouwde subregionale structuren en voor het Eindhovense

deel zal er nog in de opbouw en organisatie van een goede (zowel ambtelijke als bestuurlijke) structuur geïnvesteerd moeten worden.

Dit project wordt gefinancierd met provinciale middelen voor gebiedsgericht sociaal beleid.

Daarnaast loopt er op dit moment een pilot Bemoeizorg vanuit de gemeente Eindhoven. Het doel van de pilot is om zichtbaar te krijgen aan hoeveel bemoeizorg de regio behoefte heeft en of dit eventueel opgevangen kan worden door het team bemoeizorg wat binnen de gemeente Eindhoven actief is. Met een tweetal out-reachende instellingen (Stichting maatschappelijk werk Dommelregio en het Algemeen Maatschappelijk Werk binnen de BWI Geldrop-Nuenen) zijn er afspraken gemaakt over de te volgen werkwijze. In het kort komt het er op neer dat zij de "doelgroep" opsporen en doorleiden naar het bemoeizorgteam van de gemeente Eindhoven. In december 2007 zal dit project geëvalueerd worden en zijn de resultaten bekend.

Waar willen we naar toe:

Korte termijn

Beleid ontwikkelen op het gebied van signalering, preventie en nazorg in samenwerking met de regiogemeenten en de centrumgemeente.

Relatie leggen met de Wet Werk en Bijstand om gelden vanuit deze wet in te zetten als re-integratie-instrument naar betaald werk dan wel als gestructureerde dagbesteding.

Lange termijn

Opzetten lokale zorgnetwerk gericht op het prestatieveld 7, 8 en 9 van de Wmo.

Hoofdstuk 7

Financiën

7.1 Onderhandelingsakkoord VNG

In juli 2005 heeft de gemeente Geldrop-Mierlo het door de VNG bereikte onderhandelingsresultaat met het kabinet over de Wmo afgewezen. Een van de overwegingen daarbij was de onzekerheid over de financiële grondslagen. De verdere ontwikkelingen op het gebied van de Wmo en (on-)toereikendheid van de budgetten tonen aan dat de afwijzing niet onterecht was.

De vraag is of het voor de hulp bij het huishouden afgesproken peiljaar 2005 een voldoende budget voor 2007 oplevert gelet op de stijging van de vraag in 2006. Dit in tegenstelling met de uitspraak in de VNG-ledenbrief van maart 2006 dat er sprake was van een dalende trend. Een zelfde zorg geldt voor de van de AWBZ overgenomen subsidieregelingen. Het budget is gebaseerd op het peiljaar 2005, terwijl nu al duidelijk is dat de subsidiebehoefte van instellingen hoger ligt.

7.2. Financiële middelen

Voor de uitvoering van de Wmo is de bijdrage uit het gemeentefonds voor de gemeente Geldrop-Mierlo voor 2007 totaal € 2.679.525,-- wat op dit moment wordt ingezet op bestaand beleid.

In de onderstaande tabel treft u een uitsplitsing aan van de beschikbare budgetten. We gaan daarbij uit van de begroting voor 2007. Voor de komende jaren moet rekening worden gehouden met de reguliere indexeringen.

Voorlopige financiële Wmo-gegevens september 2007				
	Begroting	Werkelijke Uitgaven	Inkomsten	Verschil
Hulp bij het huishouden	2.325.876	1.976.048		349.828
Subsidieregelingen Awbz	214.473	188.752		25.721
Specifieke uitkeringen Wmo	1.982.427	1.021.595		960.832
Uitvoeringskosten	123.832	123.832		0
Eigen bijdrage (bij zorg in natura)			272.843	-272.843
Totaal	4.646.608	3.310.227	272.843	1.063.538
Specificatie				
Hulp bij het huishouden				
Zorg in natura				
Zuidzorg		1.114.300		
Actiefzorg		43.799		
Huispitaal		110.366		
Eigen bijdrage (bij zorg in natura)			272.843	
Persoonsgebonden budget				
Netto Pgb Zorgkantoor		601.217		
Netto Pgb Gemeente		79.499		
Advieskosten		26.867		
Sub-totaal	2.325.876	1.976.048	272.843	76.985
Subsidieregelingen Awbz				
Diensten bij wonen met zorg	127.413			
Ananz Ouderenzorg		127.413		
Zorgvernieuwingprojecten GGZ	0	0		
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg	63.050			
Bwi Geldrop-Nuenen voor steunpunt		41.000		
Aanpassing bestaande ADL-clusters	0	0		
Vorming training en advies	3.671	0		
Collectieve GGZ-preventie	20.339			
Gemeente Eindhoven, ihkv overgangsjaar		20.339		
Sub-totaal	214.473	188.752		25.721
Specifieke uitkeringen Wmo				
Vervoersvoorzieningen	825.000	450.389		
Advieskosten	50.000	19.345		
Woonvoorzieningen	635.000	276.074		
Advieskosten	70.000	26.166		
Rolstoelen	390.000	249.621		
Besluit bijdrage Awbz gemeente (Bbag)	12.427	0		
Dure woningaanpassingen	0	0		
Sub-totaal	1.982.427	1.021.595		960.832
Uitvoeringskosten				
Bijdrage personeelskosten	123.832	123.832		

De budgetten van de “specifieke uitkeringen Wmo” (oude Wvg) werden al eerder integraal binnen een sluitende begroting opgenomen. De gelden zijn binnen de algemene uitkering niet meer geormerkt. Voor de Wmo is dit nog wel zo, deze gelden zijn wel geormerkt.

7.3. Financiële risico's

Duidelijk is dat waar we naar toe willen de beschikbare financiële middelen overtreft. Daarbij zijn er in de Wmo twee duidelijke financiële risico's te onderkennen, te weten:

- De hulp bij het huishouden
- De (voormalige AWBZ-)subsidiereregelingen.

De hulp bij het huishouden is een open eindregeling. Het is nog de vraag of de algemene voorzieningen de individuele uitgaven kunnen terugdringen. In de vorige situatie maakt het Zorgkantoor productieafspraken met zorgaanbieders. Op deze wijze was er een plafon aan de uitgaven van het Zorgkantoor. De gemeente Geldrop-Mierlo kent een dergelijk veiligheidsventiel niet.

Zoals hierboven aangegeven zijn een aantal subsidiereregelingen uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) overgegaan naar de Wmo.

De overdracht van de subsidiegelden is gebaseerd op het peiljaar 2005 en in sommige gevallen zelfs op het peiljaar 2004. In de overgehevelde budgetten is geen rekening gehouden met het feit dat instellingen in 2006 veelal een hogere subsidiebijdrage van het Zorgkantoor hebben ontvangen. Deze hogere subsidiebehoefte, veelal ingegeven door een toename van het aantal aanvragen, zal zich naar verwachting ook in 2007 doorzetten. Het huidige budget is niet toereikend.

7.4. Verwachte kosten van nieuwe taken en ambities

Naast de financiële risico's heeft de gemeente financiële middelen nodig om het eigen ambitieniveau waar te kunnen maken. Het gaat dan o.a. om kosten voor ondersteuning van de mantelzorgers, de kosten verbonden aan het doorontwikkelen en exploiteren van het loket. Maar ook om kosten die gemaakt moeten worden in verband met de realisatie van onze opgaven in het kader van wonen, welzijn en zorg. Dit kunnen aanloopkosten betreffen, soms kan het echter ook gaan om cofinanciering bij de realisatie van een wonen, welzijn en zorgconcepten.

In hoofdstuk zes zijn de ambities en doelstellingen verwoord die we in vier jaar willen bereiken. Tijdens de begrotingsbehandeling worden de financiële consequenties voor 2008 aan u voorgelegd en van dekking voorzien voor zover deze nog niet zijn gerealiseerd. Structurele financiële consequenties zijn op dit moment nog niet voldoende onderbouwd en zullen begin 2008 in de voorjaarsnota 2009 aan u worden voorgelegd. Dit sluit aan met de gefaseerde ontwikkeling om, geheel in lijn met dit beleidsplan, toe te groeien naar de gewenste situatie.

Bijlage 1: Activiteitenplan vanuit het beleidsplan “de verbinding”

In deze bijlage is het activiteitenplan opgenomen. Hierin staan de activiteiten welke we in de periode 2008 – 2011, de korte termijn, op gaan pakken. Het is de bedoeling om deze activiteiten separaat uit te werken in werkplannen.

	Onderwerp	2008	2009	2010	2011
Hoofdstuk 2					
	Klanttevredenheidsonderzoek	Juli	x	x	x
	Verantwoording resultaten beleid	Juli	x	x	X
Hoofdstuk 4					
	Opstellen communicatieplan	Januari 2008			
Prestatieveld 1					
Leefbaarheid en sociale samenhang	Werkplan uitbreiding Pilot Woon- en leefomgeving		X		
	Ontwikkelen accommodatiebeleid	X			
	Herijken subsidiebeleid m.n. aandacht richten op bevorderen van activiteiten en ontmoetingsmomenten in de wijk	X			
	Herijking kunst- en cultuurbeleid			X	
Prestatieveld 2					
Op preventie gerichte ondersteuning aan jeugdigen en aan ouders	Werkplan aansluiting aanbevelingen “Operatie Jong”.	X			
	Visie-ontwikkelen voor een sluitende keten in het jeugdbeleid-leerplicht		X		
	Ontwikkelen centrum Jeugd- en Gezin	X			
	Invoeren signaleringssysteem Zorg voor Jeugd	X			
Prestatieveld 3					
Informatie, advies en cliëntondersteuning	Wmo-loket: doorontwikkeling digitaal, fysiek, telefonisch of bij mensen thuis	X			
Prestatieveld 4					
Ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers	Opzetten werkgroep uitwerking rapport Mantelzorg in Geldrop-Mierlo	1 ^e kw.			

	Werkplan opzetten	1 ^e kw.			
	Met Nuenen afspraken maken over ontwikkelen beleid mantelzorgsteunpunt	Jan.			
	Ondersteuning verder uitbreiden	X	X	X	X
	Uitbreiden respijtzorg	X	X	X	X
Prestatieveld 5					
Bevorderen deelname aan de samenleving	Prestatieafspraken woningbouwverenigingen		X		
Prestatieveld 6					
Individuele voorzieningen	Verordening/verstrekkingenboek/besluit	1 ^e kw.			
	Eigen bijdrageregeling opstellen	1 ^e kw.			
	Opzetten regeling Persoonsgebonden budget	1 ^e kw.			
	Ontwikkelen collectieve voorzieningen	X	X	X	X
	Klanttevredenheidsonderzoek	Juli	X	X	X
Prestatieveld 7					
Maatschappelijke opvang OGGZ en Verslavingsbeleid	Beleid ontwikkelen op gebied van signalering, preventie en nazorg in samenwerking met regiogemeenten en centrumgemeente.	X			
	Relatie leggen met de WWB ihkv. reïntegratie		X		
	Opzetten lokaal zorgnetwerk (steunsystemen)			X	

Bijlage 2: Juridische analyse Wmo

De Tweede Kamer heeft op 29 juni 2006 de Wet Maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Voor de uitvoering van de wet zijn de volgende punten van belang:

a. Op grond van artikel 3 stelt de gemeenteraad tenminste eens per vier jaar een of meer plannen vast, die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van B&W te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. In artikel 1, onder g is gedefinieerd welke beleidsvelden onder maatschappelijke ondersteuning vallen. In het plan worden de hoofdzaken van het beleid genoemd. Op grond van artikel 3 staan er tenminste in: doelstellingen, uitvoering, te verwachten resultaten, kwaliteitswaarborgen, keuzevrijheid en behoeften van kleine doelgroepen.

Op grond van artikel 11 moet inspraak hebben plaatsgevonden volgens de gemeentelijke inspraakverordening, voordat de raad het beleidsplan vaststelt. Inwoners moeten daarbij al vroegtijdig de gelegenheid krijgen om voorstellen te doen. Op grond van artikel 12 vraagt het college hiertoe advies aan een representatieve cliëntenorganisatie. Dit geldt ook voor deelplannen en verordeningen op grond van de Wmo.

De oude regelgeving op grond van de Wvg en de Welzijnswet kan gehandhaafd blijven tot maximaal 1 jaar na inwerkingtreding van de Wmo. Verordeningen op grond van deze wetten dienen dus te zijn aangepast voor 1 januari 2008.

b. Op grond van artikel 5 stelt de raad een verordening vast over de door het college te verlenen individuele voorzieningen. Ook hier moet de inspraakprocedure worden gevolgd en advies worden gevraagd. De compensatieplicht moet hier duidelijk in worden verwerkt. De compensatieplicht is als volgt gedefinieerd: dit zijn voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning die een cliënt in staat stellen:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan

Bij het bepalen van de voorzieningen dient het college rekening te houden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, alsmede met de capaciteit van de aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien.

c. Op grond van artikel 6 bepaalt het college of aan iemand die aanspraak heeft op een individuele voorziening, de keuze wordt gelaten tussen voorzieningen in natura, financiële tegemoetkoming of een PGB. De keuzevrijheid in deze vorm is een verplichting.

d. De gemeente moet de dienstverlening zoveel mogelijk laten verrichten door derden. De gemeente kan de uitvoering alleen zelf doen als er geen private partijen is die de taak onder redelijke condities wil en kan uitvoeren. Voor materiële goederen is dit nog strenger: deze moet de gemeente op grond van artikel 10 betrekken van derden, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.

e. In verband met de verstrekking aan cliënten van 18 jaar of ouder kan een eigen bijdrage worden gevraagd indien het een individuele voorziening of PGB betreft. Voor verschillende voorzieningen kunnen verschillende eigen bijdragen gelden. Deze mag afhankelijk worden gesteld van het inkomen, maar niet zodanig dat er een eigen inkomensbeleid wordt gevoerd. Op grond van artikel 15 komt de minister hiervoor nog met een regeling (AmvB). Ook de financiële

tegemoetkoming kan per soort ondersteuning verschillend zijn.

f. Motivatieplicht: Op grond van artikel 26 vermeldt de beschikking op welke wijze de genomen beschikking bijdraagt aan het behouden en bevorderen van de zelfredzaamheid en de normale maatschappelijke participatie van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem. Bezwaar en beroep zijn hierop van toepassing.

g. Op grond van artikel 9 dient jaarlijks voor 1 juli een klanttevredenheidsonderzoek te zijn gedaan en dienen aan het ministerie van VWS monitoringsgegevens te worden verstrekt. Deze worden voor 1 januari verwerkt als benchmarkgegevens, waarmee de prestaties van de verschillende gemeenten worden vergeleken.

h. Overgangsrecht: Er is een verschil tussen overgangsrecht met betrekking tot de Wvg en met betrekking tot de huishoudelijke verzorging vanuit de AWBZ.

Wvg:

- de financiële bepalingen over verantwoording, vaststelling en uitbetaling blijven van kracht voor de al verleende, aangevraagde of aan te vragen uitkeringen op grond van de Wvg
- roerende zaken, die op grond van de Wvg zijn verkregen, blijven niet vatbaar voor vervreemding, verpanding, belening of beslag, zolang ze een geschikte voorziening zijn.
- Een bestaande voorziening blijft gedurende de looptijd van een beschikking gelden, maar maximaal tot 1 jaar na inwerkingtreding van de Wmo
- Op nieuwe aanvragen voor rolstoelen en scootmobielen blijft de Wvg van toepassing, voor zover die aanvragen zijn gedaan binnen 3 maanden nadat de raad de Wmo-verordening heeft vastgesteld, maar maximaal binnen 1 jaar na inwerkingtreding Wmo
- Op andere nieuwe aanvragen blijft de Wvg van toepassing voor zover die aanvragen zijn gedaan binnen 3 maanden nadat de raad het Wmo-plan heeft vastgesteld, maar maximaal binnen 1 jaar na inwerkingtreding Wmo.
- De voorzieningen die op deze nieuwe aanvragen worden verleend, blijven gelden gedurende de looptijd van de beschikking, maar maximaal tot 1 jaar na inwerkingtreding Wmo.
- Bij bezwaar- en beroepsprocedures tegen Wvg-besluiten blijft de Wvg van toepassing.

Huishoudelijke verzorging:

- Een indicatiebesluit voor huishoudelijke verzorging op grond van de AWBZ blijft gelden gedurende de looptijd van het besluit, maar maximaal tot 1 jaar na inwerkingtreding Wmo
- Op nieuwe aanvragen voor HV blijft de AWBZ van toepassing, voor zover die aanvragen zijn gedaan binnen 3 maanden nadat de raad de Wmo-verordening heeft vastgesteld maar maximaal binnen 1 jaar na inwerkingtreding Wmo.
- De voorzieningen die op deze nieuwe aanvragen worden verleend, blijven gelden gedurende de looptijd van de beschikking, maar maximaal tot 1 jaar na inwerkingtreding Wmo
- Bij bezwaar- en beroepsprocedures tegen HV besluiten op grond van de AWBZ blijft de AWBZ van toepassing.

Bijlage 3: Prestatiegegevens Wmo

Op grond van artikel 9 lid 1b van de Wmo dienen de gemeenten bepaalde prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning in het voorgaande kalenderjaar te registreren en te publiceren. Deze gegevens zijn vastgelegd in de Regeling maatschappelijke ondersteuning.

Daarnaast moeten gemeenten jaarlijks de tevredenheid meten over de uitvoering van de Wmo onder de vragers van maatschappelijke ondersteuning (artikel 9 lid 1a van de Wmo).

De gemeenten dienen de gegevens over prestaties en tevredenheid jaarlijks vóór 1 juli op grond van artikel 9 lid 2 van de Wmo aan de Minister van VWS of aan een door hem aan te wijzen centrale onderzoeksinstantie te sturen.

Op grond van artikel 9 lid 3 van de Wmo verzamelt en analyseert deze onderzoeksinstantie zowel de prestatiegegevens als de gegevens over tevredenheid. Vervolgens presenteert deze onderzoeksinstantie de gegevens in een jaarlijkse rapportage waarin de gemeenten met elkaar worden vergeleken. Het doel hiervan is om burgers en maatschappelijke organisaties in staat te stellen om op eenvoudige wijze de gegevens over hun gemeente op het terrein van de maatschappelijke ondersteuning te beoordelen en deze te vergelijken met de gegevens over andere gemeenten.

Omdat de prestatiegegevens vergelijkbaar dienen te zijn, is in de Regeling maatschappelijke ondersteuning vastgelegd om welke gegevens het in ieder geval gaat. Het staat de gemeenten vrij om indien gewenst aanvullende gegevens te publiceren ten behoeve van de eigen informatievoorziening aan de burgers.

Om een zinvolle vergelijking tussen de gemeenten te kunnen maken over de tevredenheid over de maatschappelijke ondersteuning, is een aparte handreiking voor gemeenten en instellingen opgenomen in de Wmo-gereedheidskist (zie www.invoeringwmo.nl).

Aangewezen gegevens in de Regeling maatschappelijke ondersteuning

In de Regeling maatschappelijke ondersteuning zijn de volgende prestatiegegevens opgenomen waarover de gemeenten dienen te publiceren en die gemeenten aan VWS of aan een centrale onderzoeksinstantie moeten verstrekken.

- 1 gegevens over de wijze waarop de gemeente werkt aan de kwaliteit van de in het kader van de wet geleverde producten en diensten;
- 2 gegevens over de mate waarin de gemeente de ingezetenen betreft bij de totstandkoming van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, voor ieder in artikel 1, eerste lid, onder g, van de wet genoemd onderdeel apart aangegeven;
- 3 gegevens over de methoden die de gemeente toepast om de ingezetenen actief te betrekken bij de totstandkoming van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning en over de mate waarin de gemeenten deze methoden toepast;
- 4 gegevens over de activiteiten die de gemeente onderneemt om het sociale klimaat en de leefbaarheid in wijken en buurten te bevorderen en over de mate waarin deze activiteiten worden uitgevoerd;
- 5 gegevens over de faciliteiten die de gemeente biedt bij opvoedondersteuning en over hoe vaak die faciliteiten worden geboden;

- 6 gegevens over diensten betreffende maatschappelijke ondersteuning die worden aangeboden door middel van een gemeentelijk informatiepunt over de maatschappelijke ondersteuning;
- 7 gegevens over de faciliteiten die de gemeente biedt op het terrein van cliëntondersteuning;
- 8 gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente mantelzorgers biedt en over de mate waarin die ondersteuning of die faciliteiten worden geboden;
- 9 gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente aan vrijwilligers biedt, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de ondersteuning of faciliteiten aan vrijwilligers in de zorg en die aan overige vrijwilligers;
- 10 gegevens over de wijze waarop en de mate waarin de gemeente de hulp bij het huishouden heeft afgestemd met zorgfuncties in het kader van de AWBZ;
- 11 gegevens over het soort voorzieningen waarvoor de gemeente een eigen bijdrage vraagt;
- 12 gegevens over de wijze waarop de gemeente het bedrag berekent dat als eigen bijdrage per persoon gevraagd wordt;
- 13 gegevens over de beschikbaarheid van de plaatsen in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang in verhouding tot de vraag er naar;
- 14 gegevens over de activiteiten die de gemeente (of regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt om vrouwenopvang te bevorderen en om huiselijk geweld te voorkomen en tegen te gaan;
- 15 gegevens over de activiteiten die de gemeente (of regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt om de openbare geestelijke gezondheidszorg te bevorderen en dak- en thuisloosheid tegen te gaan;
- 16 gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente (of regio waartoe de gemeente behoort) biedt voor de maatschappelijke zorg voor verslaafden en voor de beperking van de overlast door verslaving;
- 17 gegevens over de activiteiten die de gemeente (of regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt op het terrein van verslavingsbeleid;
- 18 gegevens over een inschatting van de uitgaven die bij de uitvoering van de wet in het voorgaande jaar zijn gemaakt.

Aanleveren van gegevens

Gemeenten dienen over de verplichte prestatiegegevens jaarlijks vóór 1 juli een publicatie ten behoeve van de burgers op te stellen. Daarnaast moeten de gegevens jaarlijks vóór 1 juli (met ingang van 2008) worden gezonden aan het ministerie van VWS of aan een centrale onderzoeksinstelling. De gemeenten ontvangen hierover in 2007 nader bericht.

Overige wettelijke verplichtingen

Artikel 9 van de Wmo regelt niet alleen dat gemeenten bepaalde prestaties zichtbaar moeten maken. Artikel 9 lid 1a van de Wmo regelt ook dat het college van burgemeester en wethouders jaarlijks publiceert:

De uitkomsten van onderzoek naar de tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet, die verkregen zijn volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tot stand is gekomen.

Om de gemeenten te helpen bij deze taak hebben VNG en VWS een model opgesteld om tevredenheid over de Wmo in kaart te brengen. Het bestaat uit:

- Een korte inleiding over horizontale verantwoording en de uitgangspunten waar het onderzoek op gebaseerd is.

- Drie vragenlijsten (een voor de Wmo-raad, een voor mensen die gebruik maken van een Wmo-dienst of product en een voor mensen waarvan de aanvraag van een Wmo-dienst of product is afgewezen).
- Een stappenplan voor de opzet en de uitvoering van het onderzoek. Hier is onder andere aandacht voor de steekproef, doelgroepen en de wijze waarop het onderzoek afgenomen kan worden.
- Praktische tips en suggesties voor de uitvoering en brieven om het onderzoek aan te kondigen.

Het Model Klanttevredenheid is te vinden in de gereedschapskist op www.invoeringwmo.nl.

Relatie met andere onderzoeksgegevens

Naast de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 9 van de Wmo, worden ook andere onderzoeksgegevens verzameld.

In opdracht van VWS en de VNG is een benchmark Wmo ontwikkeld (zie www.wmobenchmark.nl). Deelname van gemeenten aan deze benchmark is vrijwillig. De benchmark bouwt voort op deze handreiking over prestatiegegevens en op de handreiking over het meten van tevredenheid. De benchmark Wmo biedt een verdieping ten opzichte van de vergelijking van verplichte prestatiegegevens omdat meer gegevens van gemeenten worden vergeleken. De benchmark Wmo bestaat uit:

- een basisbenchmark, die de gehele breedte van de Wmo beslaat;
- verdiepende modules, waarmee het mogelijk is om de eigen gemeente met andere gemeenten op specifieke terreinen te vergelijken.

Ook verzamelen gemeenten en instellingen met diverse monitoren gegevens, onder andere over de Wmo. Deze onderzoeksgegevens leveren relevante informatie op maar zijn voor de Wmo niet wettelijk verplicht.

Bijlage 3: lijst met afkortingen

– Awbz	Algemene wet bijzondere ziektekosten
– Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
– Bwi	Brede Welzijnsinstelling
– CAK-BZ	Centraal Administratiekantoor Bijzondere Zorgkosten
– CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
– CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
– CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
– GBA	Gemeentelijk Basis Administratie
– GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
– GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
– CTG	College Tarieven Gezondheidszorg
– CVTM	Coördinatie van vrijwillige thuiszorg en mantelzorg
– EKD	Elektronisch Kind Dossier
– HH	Hulp bij het Huishouden
– HV	Huishoudelijke Verzorging
– JGZ	Jeugd Gezondheids Zorg
– Mantelzorger	Mantelzorgers geven zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. Mantelzorg is vaak langdurig en intensief.
– MEE	Dit is een naam van een instelling
– M.O.	Maatschappelijke Opvang
– OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
– Pgb	Persoonsgebonden budget
– RMO	Raad voor de maatschappelijke ontwikkeling
– SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
– SVB	Sociale Verzekerings Bank
– SBGO	Stichting Bevordering Gezondheid binnen Organisaties
– VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
– VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport
– Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
– Wkcz	Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector
– Wmcz	Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen
– Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
– Woonservicezone	Woonservicezones zijn wijken waarbinnen zorgwoningen, welzijnsactiviteiten en zorgactiviteiten worden geclusterd.
– WRR	Wetenschappelijke Raad voor het regeringsbeleid
– Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
– Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
– Wwb	Wet werk en bijstand
– WWZ	Wonen Welzijn Zorg
– ZVP	Zorg Vernieuwingsprojecten